

PLATFORM ARBEIDSMARKT CULTURELE EN CREATIEVE TOEKOMST

VERANTWOORDING EN TOELICHTING REKENTOOL 'CAO-LONEN NAAR ZZZ-TARIEVEN'

Deze reken-/begrotingstool is opgesteld op 20 december 2019 en wordt op verzoek van Min OCW als aanvulling op, en concretisering van de [Checklist Fair Practice](#) door Platform ACCT aangeboden aan de culturele en creatieve sector. De culturele instellingen zijn momenteel bezig met hun subsidieaanvragen en begrotingen. Ondertussen wordt er regelgeving door SZW opgesteld ten aanzien van zzz-tarieven (wetsvoorstel Minimumbeloning Zelfstandigen). Daarnaast geeft OCW uitgangspunten over 'eerlijke beloning'. Deze tool geeft instellingen de mogelijkheid hier op te anticiperen en een duurzaam begrotingsvoorstel te realiseren.

Deze rekentool zal naar gelang de bevindingen en ontwikkelingen in wet en regelgeving steeds kunnen worden aangepast.

De Minister van OCW heeft in haar [Uitgangspunten Cultuurstelsel 2021-2024](#) (pag. 9) bepaald dat 'elke instelling met subsidie vanuit het Rijk verplicht moet aansluiten bij bestaande afspraken over honorering (cao en honoreringsrichtlijnen) en de sociale dialoog'. Wij constateren dat er voor werknemers in beginsel voldoende regelingen te vinden zijn om betalingen op te baseren, maar voor zelfstandigen is dat anders. Er zijn mede als gevolg van de -tot voor kort strenge- benadering van de ACM, op dit moment nog weinig afspraken of richtlijnen voorhanden die een houvast bieden voor betaling van zzz'ers. Deze rekentool voorziet in die leemte, omdat hiermee alle bestaande cao-salarissen kunnen worden vertaald naar zzz-tarieven, waarmee deze een redelijke basis geeft bij het beoordelen en opstellen van begrotingen. De tool beoogt zoals gezegd een handvat te bieden bij het opstellen van begrotingen die gebaseerd zijn op een eerlijke beloning, en een handvat te bieden bij de beoordeling van het toepassen van het beginsel Fair Pay van zelfstandigen - als onderdeel van de Fair Practice Code.

De beoordeling over het 'Fair Practice' zijn van organisaties is voorbehouden aan de Raad voor Cultuur en de sectorspecifieke Cultuurfondsen. Zij maken daarbij hun eigen afwegingen. Dit is dus geen taak of verantwoordelijkheid van het Platform ACCT.

Het Platform ACCT kan en wil met deze rekentool niet treden in het overleg tussen sociale partners in (sub)sectoren in de culturele en creatieve sector. De tool is enkel bedoeld voor het opstellen van begrotingen die ruimte bieden om in de praktijk Fair Practice te kunnen zijn. Wij sluiten niet uit dat de tool bij onderhandelingen wel een hulpmiddel zou kunnen zijn.

Bij het maken van de tool is bewust gekozen voor eenvoud. Eén algemene, eenduidige en niet te gedetailleerde benadering die door alle organisaties in de hele culturele en creatieve sector gebruikt kan worden voor het omzetten van cao-lonen naar (minimum) zzz-uurtarieven die als 'eerlijk' beschouwd kunnen worden. Door deze keuze ontbeert de tool bewust de sector- en beroepsspecifieke benadering en afstelling die uiteindelijk nodig is om in elk individueel geval te komen tot een echt passend redelijk tarief voor de zzz'ers met wie de organisatie een contract afsluit.

UITGANGSPUNTEN VAN DE TOOL

Het uitgangspunt van de tool is enerzijds dat een zelfstandige voor een opdrachtgever niet goedkoper zou behoren te zijn dan een werknemer die voor hetzelfde werk wordt gecontracteerd. Het is immers precies die concurrentie op arbeidsvoorwaarden die bij zelfstandigen heeft geleid tot de *race-to-the-bottom* die tot de noodzaak van een Arbeidsmarktagenda aanleiding heeft gegeven. En bovendien die *race-to-the-bottom* die de Minister via haar ondersteuning van de Arbeidsmarktagenda en de verplichting tot toepassen van de Fair Practice Code beoogt te keren.

Daarnaast zijn als bron genomen de algemene ervaringscijfers in relatie tot een duurzame beroepspraktijk die ook ten grondslag liggen aan het wetsvoorstel Minimumbeloning Zelfstandigen .

Wij gaan bij het berekenen van het uurtarief uit van de volgende uitgangspunten:

- We hanteren een opslagpercentage van **17%** voor sociale lasten, gebaseerd op premie arbeidsongeschiktheidsverzekering (CBS, 7% is stabiel meerjarige gemiddelde), inleg broodfondsen is gemiddeld 5%, UWV premie vrijwillige deelname Ziektewet 2020 is 8,25% , pensioenvoorziening (CBS, 4% is stabiel meerjarige gemiddelde premie inleg zzp) . Het eindrapport IBO Zelfstandigen zonder personeel (2015, Rijksoverheid berekent een range van 8-17% ziekte + arbeidsongeschiktheid).
- Het is algemeen aanvaard dat een percentage van de gewerkte uren van een zelfstandige niet-declarabel zijn. In de rekentool wordt daarbij een percentage van **17%** gehanteerd (dus onder het percentage 20-30% dat gemiddeld voor zzp'ers bestaat ([bron](#))). En ruim onder het percentage van 35% waar het Ministerie SZW van uitgaat in het wetsvoorstel Minimumbeloning Zelfstandigen.
- Eveneens kijkend naar het Wetsvoorstel Minimumbeloning Zelfstandigen hanteren we een percentage van **12,5%** algemene niet-toerekenbare kosten. De regering kwam in het wetsvoorstel op 15% op basis van cijfers van SEO Economisch Onderzoek (SEO, Karakteristieken en tarieven zzp'ers, 2018, p. 46). Ook hier zitten we dus onder het percentage.
- Daarnaast hanteren we bij de berekening van het uurtarief het flexicurity-principe dat flexibiliteit en onzekerheid in balans brengt. Naarmate een zzp'er meer zekerheid kan worden geboden kan volstaan worden met een lager tarief. Het cao-loon van werknemers gaat in beginsel immers uit van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.